

ΝΕΑ ΕΣΤΙΑ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΓΡΗΓΟΡΙΟΣ ΞΕΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΟΜΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΣ

1 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ—15 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ

1927

ΙΩΑΝΝΗΣ Δ. ΚΟΛΛΑΡΟΣ & Σ^Α ΕΚΔΟΤΑΙ
ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΕΙΟΝ ΤΗΣ "ΕΣΤΙΑΣ", - ΟΔΟΣ ΣΤΑΔΙΟΥ, 44
ΑΘΗΝΑΙ

ΑΖΟΥΡΑΙ (ASURAS)

Αἱ Ἀζούραι εἶναι τὰ πνεύματα τὰ συντέλειαντα εἰς τὴν δημιουργικὴν ἐξέλιξιν τοῦ σύμπαντος καὶ εἰς τὴν παραγωγὴν τῆς τάξεως ἐκ τοῦ χάους. Τὰ πνεύματα ταῦτα, κατὰ τὸν Εὐσέβιον, «*εἰ ἀναβλέψειεν φώτος τὸ πᾶν ἐπλήρου, εἰ δὲ τοὺς ὀφθαλμοὺς καμύσειεν σκότος ἐγίνετο,*» διότι ἐν αὐτοῖς ὑπῆρξε ζωὴ καὶ ὡς ὁ Εὐαγγελιστῆς Ἰωάννης (Α4) λέγει «*ἡ Ζωὴ ἦν τὸ φῶς τῶν ἀνθρώπων καὶ τὸ φῶς ἐν τῇ σκοτίᾳ φαίνει καὶ ἡ σκοτία αὐτὸ οὐ κατέλαβεν*». Ὁ ἐνικός Ἀζούρα, ἐν τῇ κυρίᾳ τῆς Σανσκριτικῆς λέξεως σημασία, σημαίνει τὸ πνεῦμα τὸ δίδον τὴν ζωὴν, τὸ χορηγοῦν τὸ φῶς, τὸ διδάσκον τὴν σοφίαν τοῦτέστι τὴν ἐπιστήμην τῆς ζωῆς. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ταυτίζεται μετὰ τῆς δημιουργικῆς ἀμα καὶ καταστρεπτικῆς θεότητος Περσεφόνης⁽¹⁾ καὶ μετὰ τῆς Παλλάδος Ἀθηνᾶς, ἧτις ἄλλοτε μὲν ὡς ὁ Πατήρ τῆς εἶναι πολεμική, ἄλλοτε δὲ ὡς ἡ μήτηρ αὐτῆς Μήτηρ (φρόνησις) θεὰ τῆς σοφίας.

Βραχμανική τις παράδοσις ἀναφέρει ὅτι ἡ Ἀζούρα ἐγεννήθη ἐκ τοῦ μηροῦ τοῦ Βράχμα. Συνέβη δηλαδὴ παρεμφερές τι πρὸς τὴν γέννησιν τῆς Ἀθηνᾶς ἐκ τῆς κεφαλῆς τοῦ Διὸς ἢ μᾶλλον πρὸς τὴν τοῦ Ἐριχθονίου ἐκ τοῦ σκέλους τῆς Παλλάδος. ⁽²⁾

⁽¹⁾ Πρβλ. ψευδοορφικὸν ὕμνον εἰς Περσεφόνην:

«Ζωὴ καὶ θάνατος μούνη θνητοῖς πολυμόχθοις Περσεφόνηα, φέρεις γὰρ αἶε καὶ τὰ πάντα φονεύεις».

⁽²⁾ Ἀπολλοδώρου III 14. 6:

— «Τὸν Ἐριχθόνιον οἱ μὲν Ἥφαιστου καὶ τῆς Κραναοῦ θυγατρὸς Ἀτθίδος εἶναι λέγουσιν, οἱ δὲ Ἥφαιστου καὶ Ἀθηνᾶς, οὕτως. Ἀθηνᾶ παρεγένετο πρὸς Ἥφαιστον ὄπλα κατασκευάσαι θέλουσα. Ὁ δὲ ἐγκαταλειμμένος ὑπὸ Ἀφροδίτης εἰς ἐπιθυμίαν ὤλισθε τῆς Ἀθηνᾶς καὶ διώκειν αὐτὴν ἤρξατο· ἡ δὲ ἔφυγεν. Ὡς δὲ ἐγγὺς αὐτῆς ἐγένετο πολλῇ ἀνάγκῃ (ἦν γὰρ χωλὸς) ἐπειράτο χυθελθεῖν. Ἡ δὲ ὡς σῶφρον καὶ παρθένος οὖσα οὐκ ἠνέσχετο. Ὁ δὲ εἰς τὸ σκέλος τῆς θεᾶς. Ἐκείνη δὲ μυσσασθεῖσα ἐρίψαιπομάξασα εἰς γῆν ἐρριψε. Φευγούσης δὲ αὐτῆς καὶ τῆς γονῆς πεσοῦσης, Ἐριχθόνιος γίνεται».

Ἐκ τῆς Βραχμανικῆς αὐτῆς παραδόσεως λαβὼν ἀφορμὴν ὁ Ἴνδος νομοθέτης πᾶν παράνομον καὶ ἀνόσιον συνοικέσιον Ἀζουρικὸν γάμον ἀπεκάλεσεν.

Ἄλλοι θεωροῦσι τὴν Asura ὡς πνεῦμα ἀντίστοιχον πρὸς τὸ τοῦ Προμηθέως, ὁ ὅποιος διὰ τῆς ἐκ τοῦ οὐρανοῦ κλοπῆς τοῦ πυρὸς ἐφώτισε τὴν ἀνθρωπότητα. Καὶ ὑπὸ τὴν ἐννοίαν ταύτην ἀπαντᾷ εἰς τὴν σανσκριτικὴν γλῶσσαν τῶν Βεδῶν ⁽³⁾ ἡ συνώνυμος τῆς Asura λέξις Sarvesham prānadah, ἧτις συγγενεῖται γλωσσολογικῶς πρὸς τὴν τοῦ Προμηθέως.

Βραδύτερον ἢ λέξις Asura συνεταυτίσθη μετὰ τῆς ζενδικῆς ahoura καὶ ἐν ἀρχῇ μὲν ἀπεδόθη ὡς ἐπίθετον εἰς τὸν Ἥλιον, εἶτα δ' ἐδήλου αὐτὸν τὸν ἥλιον ὡς παρέχοντα τὸ φῶς καὶ τὴν ζωὴν.

Ἡ παντογνώστρια λοιπὸν Asura οὐδὲν ἄλλο εἶναι ἢ τὸ πνεῦμα τὸ στηρίζον τὸν οὐρανὸν καὶ κατὰ τὸν Ἡσίοδον ⁽⁴⁾ ὁ πάντα ἰδὼν καὶ πάντα νοήσας ὀφθαλμὸς τοῦ Διός.

Ἐκ τῆς ἐννοίας τοῦ πνεύματος ἡ Asura μετέπεσεν εἰς τὰς ὑπὸ τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἀποδιδόμενας τῷ δαίμονι ἰδιότητας. Ἡ μετάπτωσις δ' αὐτῆ προήλθεν ἐκ τοῦ ὅτι οἱ Ἴνδοι ἐθεώρουν αὐτὴν ὡς τὴν πρώτην ἀρχὴν τῶν θεῶν, τῶν δαιμόνων καὶ τῶν δρακόντων. Ἐτίθετο δὲ καὶ ἐπὶ καλοῦ καὶ ἐπὶ κακοῦ, διότι ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὁ πληθυντικὸς Asuras ἀνεφέρετο εἰς τοὺς θεοὺς.

Σὺν τῷ χρόνῳ ὅμως τὸ Asuras ἠκολούθησε τὴν τύχην τῶν δαιμόνων τῶν κατὰ τοὺς κληρικόφρονας ὀπαδῶν τοῦ Ἐωσφόρου. Οὕτω παρατηροῦμεν ἐν χρόνοις μεταγενεστέροις τοὺς μὲν θεοὺς καλουμένους suras τοὺς δὲ δαίμονας asuras.

Ἐκ τῆς συλλήψεως λοιπὸν τοῦ ἐξηγιασμένου πνεύματος κατέπεσεν εἰς τὴν τοῦ ἀκαθάρτου, τοῦ ἀσεβοῦς, τοῦ ἀποστάτου καὶ ἐξωμοιώθη πρὸς τοὺς Τιτᾶνας ἢ Γι-

⁽³⁾ Sayāna ad Rigy. XX, 5, 710.

⁽⁴⁾ Ἔργα καὶ Ἡμέραι 265.

γαντας τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς παραδόσεως.

Εἰς τὴν Περσίαν ὁμοίως τὸ asura διετήρησε τὴν ἔννοιαν τῆς θεότητος καὶ περιεσώθη ὡς πρῶτον συνθετικὸν τῆς ἐπικλήσεως τῆς ἀνωτάτης θεότητος τοῦ Ὁρομάσδου ὅστις καὶ Ahura Mazda ἐκαλεῖτο, καίτοι τινὲς τῶν περὶ τὴν Ζωροαστρικὴν λατρείαν ἀσχολουμένων λέγουσιν, ὅτι ἡ Asura δὲν πρέπει νὰ σχετισθῇ πρὸς τὴν Ahura, καθόσον ἡ Asura εἶναι παρέμφερῆς πρὸς τὴν Περσικὴν λέξιν Varenya⁽¹⁾, ἐμφαίνουσιν τὸ ἀρνητικὸν πνεῦμα τοῦ σκότους ἢ πρὸς τὴν Βεδικὴν Ἰνδρα, σημαίνουσιν τὸν ἡγεμόνα τοῦ βασιλείου τῶν Σκιῶν, ὅστις εἶναι καὶ ὁ βασιλεὺς τῶν θεῶν Ἡλιος. Καὶ ὑπὸ τὴν ἔννοιαν ταύτην αἱ Ἄζουροι ἀπαντῶσι εἰς τὰ Ἰνδικὰ ποιήματα ὡς ἐχθροὶ τῶν Devas πρὸς οὓς ἀδιαλείπτως διαμάχονται, ὡς ἐν τῇ Ἑλληνικῇ μυθολογίᾳ οἱ Τιτᾶνες καὶ οἱ Γίγαντες ἐμφανίζονται παλαιότες πρὸς τοὺς θεοὺς⁽²⁾.

Αἱ Ἄζουροι διακρίνονται ὡς ἐν τῇ Mahābhārata βλέπομεν εἰς Daityas ἐκ τῆς μητρὸς των Ditis καὶ εἰς Danavas ἐκ τῆς Danou. ⁽³⁾ Εἰς τὰς Βέδας ἀναγινώσκομεν καὶ τὰ ἀντίσσοιχα εἰς τὰς δύο αὐτὰς τάξεις ἐπίθετα Vrited καὶ Namoutchki.

Ἄλλοι διέστειλαν τὰς Ἄζούρας εἰς καλὰ καὶ κακὰ πνεύματα καὶ ἀπεφήναντο ὅτι ὁ μεταξὺ των ἀγῶν τὸ μὲν παρουσιάζει ἀστρολογικὰ φαινόμενα, τὸ δὲ ἀλληγορεῖ τὴν μεταξὺ τῆς νοσηρᾶς καὶ ὑγιοῦς πνευματικῆς φύσεως πάλιν, ἐκπροσωπούμενην ἐν τῇ ὑπὸ τοῦ Λεονάρδου Δα Βίντσι ἀπεικονίσει τοῦ Βελερεφώντος καὶ τῆς Χιμαίρας. Ἐπὶ τῆς διαιρέσεως αὐτῆς στηριχθεὶς ὁ Μίλτων ἐπλασε τὸν Σατανᾶν κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν τῆς Asura Carvaka, ἐξ ἧς ἐμφαίνεται

(¹) Ἰνδ. Varuna=Κρόνος.

(²) Πρὸβλ. Sakoutalá.

(³) Lois de Manou I 37, III 21 καὶ 31 καὶ XII 48.

ὁ τύπος τοῦ αἰρετικοῦ καὶ ἀπίστου πνεύματος.

Ἡ διαστολὴ ὁμοίως αὐτῇ τῶν Ἄζουρῶν εἶναι ἴσως ἐσφαλμένη καθόσον αἱ Ἄζουροι ἦσαν πάντοτε τ' ἀγαθὰ καὶ λυσιτελεῖ εἰς τὴν ἀνθρωπότητα πνεύματα, ἅτινα ἐπέιχον τὴν θέσιν τοῦ κατὰ τὴν φιλοσοφίαν τῶν θρησκείων ἀγγέλου τοῦ Φωτὸς Ἐβλῆ καὶ τὴν τοῦ κατὰ τὴν Ἑλληνικὴν παράδοσιν Προμηθέως.

Ὁ Ἐβλῆς κατερχόμενος τοῦ οὐρανοῦ διαφωτίζει τὸν ἀνθρώπον καὶ διὰ τῆς διδασκαλίας τῆς ἐπιστήμης τῆς ζωῆς καθιστᾷ αὐτὸν ἱκανόν, ὅπως διακρίνῃ τὸ καλὸν τοῦ κακοῦ, ἀλλ' ἐκ τῆς ἐνεργείας τοῦ ταύτης ἀντιτάσσεται κατὰ τοῦ κακοῦ, φθονεροῦ, ἐχθροῦ, πονηροῦ τιμωροῦ, δαίμονος, κατὰ τοῦ Ἄδωνάϊ.

Ὁ Προμηθεὺς ὡσαύτως διὰ τῆς ἐκ τοῦ Ὀλύμπου κλοπῆς τοῦ πυρὸς διέλυσε τὸ βαθύ σκότος τῆς ἀπαιδευσίας τὸ ἐπικρατοῦν ἐν τῇ ἀνθρωπότητι.

Καθ' ὁμοίον τρόπον καὶ αἱ Ἄζουροι ἐπέχουσι θέσιν τῶν ἀγγέλων Γαβριήλ (τοῦ πυρὸς) καὶ Μιχαήλ (τοῦ ὕδατος) καὶ διεξάγουσιν ἀπαύστως τὸν πόλεμον πρὸς τὰ devas, τὰ ἀρνητικὰ αὐτὰ πνεύματα, ἵνα ἐπιτύχωσι τὴν ἀθανασίαν τοῦ Amrita. Διὸ ὀρθῶς ἡ Θεοσοφία τὰ κατατάσσει εἰς τὴν πέμπτην δημιουργικὴν ἱεραρχίαν παρὰ τὰς ἀντιρρήσεις τῶν ἐξ ἀγνοίας καὶ παραρνησεως θεωρούντων αὐτὰ ὡς ἀγγέλους ἐπαναστάτας ἢ μάλλον δυνάμεις ἀρνητικὰς ἢ σατανικάς.

Κατὰ μοιραίαν δὲ σύμπτωσιν, ὡς ὁ Προμηθεὺς ἐτιμωρήθη ὑπὸ τοῦ Διὸς διὰ τῆς γνωστῆς ἐπὶ τοῦ βράχου τῆς Σκυθικῆς χώρας καθηλώσεως, ὡς ὁ Χριστὸς ἐσταυρώθη, οὕτω καὶ αἱ Ἄζουροι τῶν Περσῶν καὶ αἱ Ἄζουροι ἐξωρίσθησαν ὑπὸ τῶν devas, ἐχόντων ὡς ἀρχηγὸν τὸν ἐχθρὸν τοῦ ἡλίου Rahou.

Δ. Π. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Διδάκτωρ Φιλοσοφίας καὶ Νομικῆς
Βιβλιοφύλαξ τῆς Βιβλιοθήκης τῆς Βουλῆς

